

คอลัมน์ “จากท่าพระจันทร์ถึงสนามหลวง”

ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันพฤหัสบดีที่ 7 กุมภาพันธ์ 2545

Six - Nation Rugby Championship

รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์

ผมชอบชมการแข่งขันกีฬารักบี้เป็นชีวิตจิตใจ ซึ่งในทัศนะของผม ‘มัน’ กว่า American Football เป็นอันมาก เพราะรักบี้เล่นตลอดเวลา ไม่มีการขอเวลานอก การแข่งขันจึงมี action ตลอดเกม ต่างกับฟุตบอลอเมริกันที่เกมไม่ร้อนไหล โดยที่เวลาที่ต้องเสียไปกับการสะดุดหยุดลงของเกมมีมากกว่าเวลาที่ใช้ในการแข่งขันเสียอีก

เมื่อการแข่งขันรักบี้ 6 ชาติเริ่มต้นฤดูในเดือนมกราคม 2545 ผมจึงไม่พลาดชมการแข่งขัน ฝรั่งเศสชนะอิตาลี 32-12 อย่างไม่น่าประทับใจ อังกฤษถล่มสกอตแลนด์ 29-3 อย่างน่าชื่นชม แต่เวลส์แพ้ไอร์แลนด์ 10-54 ชนิดถล่มทลาย ยังผลให้โค้ชและนักรักบี้เวลส์ในอดีตพากันออกมาเรียกร้องการปฏิรูปรักบี้ในเวลส์ โดยที่โค้ชคนปัจจุบันเป็นเป้าการวิพากษ์อย่างสำคัญ

การแข่งขันรักบี้ 6 ชาติมีอายุครบ 120 ปีในปี 2545 นี้ เพราะจารีตการแข่งขันรักบี้ระหว่างชาติเริ่มต้นในปี 2425 เมื่ออังกฤษแข่งกับเวลส์ ณ เมือง Swansea ในเวลานั้นยังมิได้ใช้ชื่อการแข่งขันรักบี้ 6 ชาติ หากแต่ใช้ชื่อ *International Rugby Championship* โดยมีผู้เข้าแข่งขันเพียง 4 ชาติ ได้แก่ อังกฤษ เวลส์ สกอตแลนด์ และไอร์แลนด์ จากการแข่งขันรักบี้ 4 ชาติแปรเปลี่ยนเป็นรักบี้ 5 ชาติ ในปี 2453 เมื่อฝรั่งเศสเข้าร่วมแข่งขันด้วย และกลายเป็นรักบี้ 6 ชาติ ในปี 2543 เมื่ออิตาลีเข้าร่วมสังขกรรม

ในประวัติศาสตร์การแข่งขันกีฬารักบี้ระหว่างชาติในภูมิภาคฝ่ายเหนือ มีการจัดการแข่งขันเป็นครั้งคราว ระหว่างปี 2457-2462 เมื่อเกิดสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง และระหว่างปี 2483-2489 เมื่อเกิดสงครามโลกครั้งที่สอง ก่อนหน้านั้น สมาคมรักบี้ฟุตบอลของแต่ละชาติมักจะวิวาทกัน จนการแข่งขันไม่ลุล่วง ดังเช่นปี 2428 2430 และ 2432 บางครั้งกองเชียร์เฮโลลงสนามตะลุมบอนกรรมการ บางครั้งนักรักบี้พกอาวุธของมีคมลงสนามแข่งขัน

หลังสงครามโลกครั้งที่สอง การแข่งขันรักบี้ระหว่างชาติมีการจัดระเบียบที่ชัดเจนมากขึ้น ข้อพิพาทเรื่องกฎกติกามีน้อยลง แต่มหาอำนาจด้านรักบี้ของภูมิภาคฝ่ายเหนือไม่ปรากฏตัวตนชัดเจน ฝรั่งเศสมีผลการแข่งขันดีเลิศในช่วงทศวรรษ 2490 ในขณะที่ทศวรรษ 2510 เป็น

ทศวรรษของเวลส์ ซึ่งมี J.P.R. Williams เป็นฟูลแบ็ก และ Gareth Edwards เป็นสกรัมฮาล์ฟ นับเป็นยุคทองของเวลส์โดยแท้

ฝรั่งเศสกลับมาผงาดเป็นจ้าวรักบี้อีกครั้งหนึ่งในทศวรรษ 2520 และผลักดันแย่งชิงแชมป์กับอังกฤษในทศวรรษ 2530 โดยที่สก๊อตแลนด์ชนะ Grand Slam ครั้งแรกในปี 2527 และไอร์แลนด์ยึดตำแหน่งนี้ในปี 2528 Grand Slam หมายถึงการได้ชัยชนะในการแข่งขันทุกนัดในฤดูเดียวกัน

อังกฤษทำท่าจะเป็นมหาอำนาจด้านรักบี้ของภูมิภาคฝ่ายเหนือในทศวรรษ 2540 แม้จะครองแชมป์ในปี 2543 และ 2544 แต่ไม่สามารถกวาดตำแหน่ง Grand Slam ได้ กระนั้นก็ตาม การที่อังกฤษสามารถชนะทั้งอัฟริกาใต้และออสเตรเลียได้ แสดงให้เห็นถึงศักยภาพที่ทัดเทียมกับมหาอำนาจด้านรักบี้ของภูมิภาคฝ่ายใต้

ในโลกของรักบี้ฟุตบอล มีมหาอำนาจอยู่ 2 ขั้ว อันได้แก่ ภูมิภาคฝ่ายเหนือกับภูมิภาคฝ่ายใต้ ภูมิภาคฝ่ายเหนือมีการแข่งขันรักบี้ 6 ชาติ อันประกอบด้วยอังกฤษ เวลส์ สก๊อตแลนด์ ไอร์แลนด์ ฝรั่งเศส และอิตาลี ส่วนภูมิภาคฝ่ายใต้มีการแข่งขันรักบี้ 3 ชาติ ที่เรียกกันว่า Tri-Nation Championship อันประกอบด้วย นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย และอัฟริกาใต้

ในอดีตกาลที่ผ่านมา มหาอำนาจรักบี้ของภูมิภาคฝ่ายใต้แสดงศักยภาพเหนือกว่าภูมิภาคฝ่ายเหนือมาก ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันระหว่างประเทศกับประเทศในลักษณะเหย้ากับเยือน หรือการแข่งขัน Rugby World Cup มหาอำนาจรักบี้จากภูมิภาคฝ่ายใต้มักจะได้ชัยชนะอยู่เรื่อยๆ จวบจนฝรั่งเศสยึดตำแหน่งผู้ชนะเลิศ Rugby World Cup ได้ และอังกฤษภายใต้การนำของ Clive Woodward ผงาดขึ้นมาเทียบเท่าเทียมได้กับมหาอำนาจจากภูมิภาคฝ่ายใต้ในปัจจุบัน การแข่งขัน Rugby World Cup ครั้งต่อไปคาดว่าจะเป็นอย่างเข้มข้นยิ่งกว่าครั้งใดๆ

การเปลี่ยนแปลงศูนย์อำนาจในโลกรักบี้เป็นไปตามอนิจลักษณะของสังคมโลก ในภูมิภาคฝ่ายเหนือ อังกฤษและฝรั่งเศสยึดกุมศูนย์อำนาจด้านรักบี้ ในขณะที่เวลส์สูญเสียสถานะมหาอำนาจ ทั้งนี้มีการคาดการณ์กันว่า เวลส์อาจต้องพ่ายแพ้อิตาลีในปีนี้ ซึ่งเป็นมวยรองบ่อนในการแข่งขันรักบี้ 6 ชาติ ในอีกด้านหนึ่ง ไอร์แลนด์มีการปฏิรูปด้านกีฬารักบี้ที่น่าตื่นตาตื่นใจในระยะหลัง จนมีโอกาสเป็นม้านอกสายตาได้อีกต่อไป

ในภูมิภาคฝ่ายใต้ All Blacks ของนิวซีแลนด์เคยครองความเป็นจ้าว แต่ต้องสูญเสียตำแหน่งนี้ให้แก่ Wallabies แห่งออสเตรเลียนับตั้งแต่ปลายทศวรรษ 2530 เป็นต้นมา โดยที่ Springbok แห่งอัฟริกาใต้มิได้ห่างชั้นจาก All Blacks และ Wallabies เลย การที่ Wallabies สามารถชนะ British Lions (ที่รวมมดาราจากสหราชอาณาจักร) ในปี 2544 แสดงให้เห็นความแข็งแกร่งของ Wallabies โดยแท้

กีฬารักบี้ที่แข่งขันกันแตกต่างกัน 2 กลุ่ม คือ Rugby Union (RU) และ Rugby League (RL) RU เป็นรักบี้สมัครเล่น RL เป็นรักบี้อาชีพ กติกาการแข่งขันก็แตกต่างกัน รวมทั้งมีองค์การโลกบาลแตกต่างกันด้วย องค์การโลกบาลของ RU คือ International Rugby Football Board ส่วนองค์การโลกบาลของ RL คือ Rugby League International Board องค์การโลกบาลทั้งสองทำหน้าที่กำหนดกฎกติกาการแข่งขัน รวมถึงลดจรรยาบรรณการควบคุมและกำกับสมาคมรักบี้ฟุตบอลในประเทศและภูมิภาคต่างๆ

การแข่งขันรักบี้ 6 ชาติของภูมิภาคฝ่ายเหนือ มีองค์การควบคุมกำกับ คือ คณะกรรมการรักบี้ 6 ชาติ ส่วนการแข่งขันรักบี้ 3 ชาติในภูมิภาคฝ่ายใต้มีองค์การควบคุมกำกับ คือ SANZA (South Africa, New Zealand, Australia) ทั้งคณะกรรมการรักบี้ 6 ชาติ และ SANZA เป็น Sports League ซึ่งมีลักษณะเป็น Cartel คาร์เทลเป็นองค์กรของผู้ผลิตที่ต้องการอำนาจอำนาจผูกขาด หน้าที่ของคาร์เทลก็คือ การป้องกันมิให้สมาชิกแตกแถว และการระแวดระวังมิให้มีการจัดตั้ง Sport League ใหม่มาแข่งขันกับตน เมื่อ Rugby Football Union แห่งประเทศอังกฤษ ‘แตกแถว’ แอบไปทำสัญญาการถ่ายทอดโทรทัศน์กับ BSkyB ในปี 2539 โดยหวังว่าจะได้ผลประโยชน์สูงกว่าสมาคมรักบี้ประเทศอื่นๆ คณะกรรมการรักบี้ 5 ชาติ (ในเวลานั้นนิวซีแลนด์ยังมิได้เข้าร่วมสังฆกรรม) มีมติขับอังกฤษออกจากการแข่งขัน ยังผลให้มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร Rugby Football Union โดยที่อังกฤษกลับเข้าร่วมรักบี้ 5 ชาติดั้งเดิม การแข่งขันกีฬาเป็นผลผลิตที่มีลักษณะพิเศษทางเศรษฐศาสตร์ เพราะอย่างน้อยที่สุดต้องมีหน่วยผลิต 2 หน่วยจึงจะก่อให้เกิดผลผลิตได้ อังกฤษแต่โดยลำพังมีอาจผลิตบริการการแข่งขันรักบี้ได้

ในช่วงเวลาครึ่งทศวรรษที่ผ่านมา (2539-2544) กีฬารักบี้ฟุตบอลแปรเปลี่ยนไปมาก ลักษณะสมัครเล่น (Amateurism) ลดน้อยลง ลักษณะความเป็นอาชีพ (Professionalism) มีมากขึ้น ความเป็นอาชีพของกีฬารักบี้ที่มีมากขึ้นนี้ก่อให้เกิดพลวัตในตลาดนักรักบี้ (Labour Market Mobility) อย่างมาก แม้จะยังไม่เทียบเทียมตลาดนักฟุตบอลก็ตาม มีการซื้อตัวนักรักบี้ทั้งระหว่างสโมสรและระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นมาก โดยที่เงินเดือนและผลตอบแทนนักรักบี้เพิ่มขึ้นด้วย พลวัตการแข่งขันทำให้สมาคมรักบี้ฟุตบอลของประเทศต่างๆ เสาะหานักรักบี้เพื่อมาสังกัดทีมชาติของตน การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ กระแสสากลานุวัตรของกีฬารักบี้ฟุตบอล ซึ่งส่งผลต่อกระบวนการพาณิชย์านุวัตรอีกทอดหนึ่ง